

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

Φεβρουάριος-Απρίλιος 2020

Το παρόν συντάχθηκε από το ΣΕΒ σύνδεσμο επιχειρήσεων βιομηχανιών και το ΣΕΒΕ σύνδεσμο εξαγωγέων, σε συνεργασία με επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, στο πλαίσιο κοινής προσπάθειας για την οικονομική αναζωογόνηση της περιοχής.

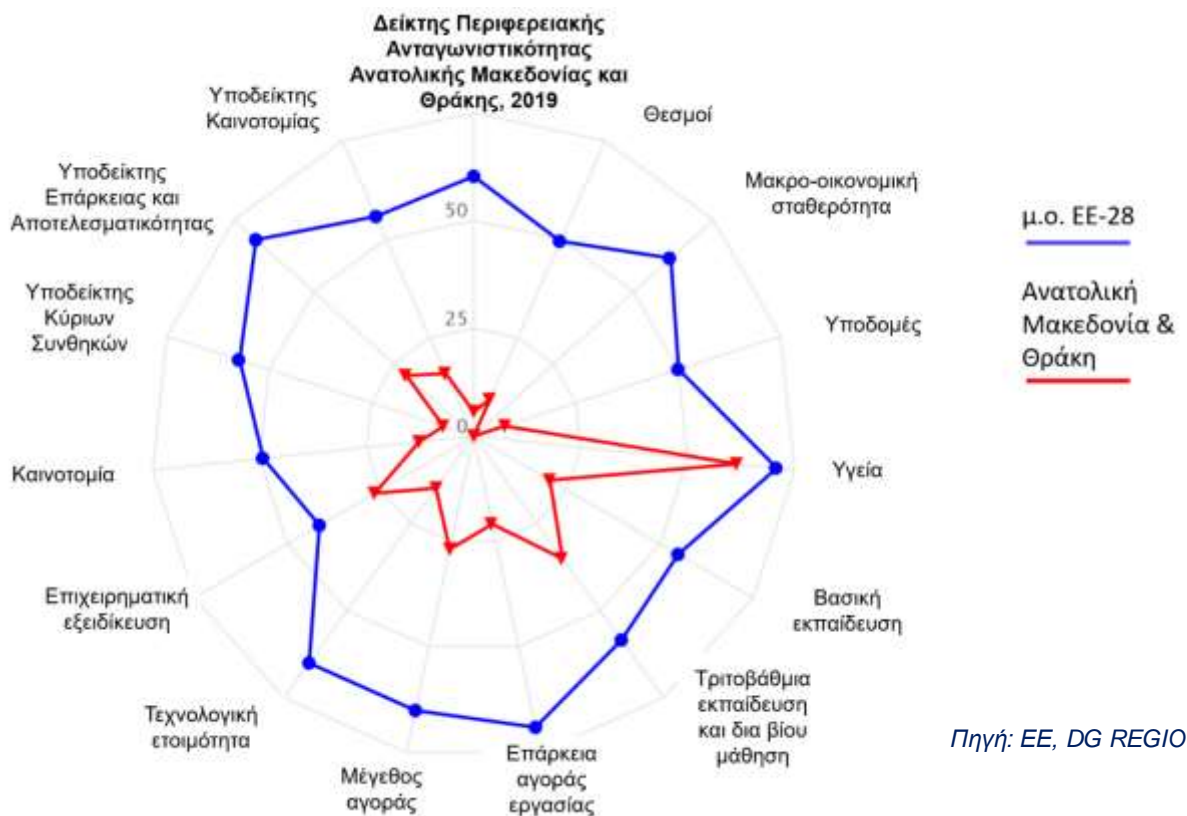
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με κατά κεφαλήν ΑΕΠ €11.432 το 2016, η περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης βρίσκεται κάτω από το μέσο όρο εισοδήματος της χώρας, και μάλιστα κατατάσσεται στην τελευταία θέση.

Κατά τη δεκαετία 2008-2017, η Περιφέρεια υπέστη ποσοστιαία απώλεια Ακαθάριστη Προστιθέμενης Αξίας της τάξης του -27,4%, στα €6,1δισ. Η επενδυτική δραστηριότητα στην περιοχή μειώθηκε κατά 62%, σε επίπεδο λίγο μεγαλύτερο του €1δισ. Μόλις το 24% των επενδύσεων αυτών αφορούσαν τη βιομηχανία, ενώ η αγορά ακινήτων συρρικνώθηκε κατά 95%. Το μεγαλύτερο μέρος σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου τροφοδοτήθηκε από τη δημόσια διοίκηση, κατά 35%.

Ως προς την απασχόληση, το 2018 σημειώθηκε υποχώρηση της τάξης του 9,2%, στους 213,4 χιλ. εργαζομένους, με την ανεργία να φτάνει το 15,9%. Το 27% του εργατικού δυναμικού απασχολείται στους τομείς του εμπορίου, μεταφορών & τουρισμού, το 25,1% στη γεωργία και αλιεία, το 24,8% στη δημόσια διοίκηση, και μόλις το 10,7% στη βιομηχανία και μεταποίηση. Με μέσο αριθμό απασχολούμενων ανά επιχείρηση τα 5 άτομα, ο αριθμός των επιχειρήσεων στον κλάδο της μεταποίησης μεταξύ 2011-2016 μειώθηκε κατά 23% και ο κύκλος εργασιών κατά 10%.

Οι συνθήκες αυτές, όπως αποτυπώνει και ο Ευρωπαϊκός Περιφερειακός Δείκτης Ανταγωνιστικότητας του 2019, φέρνουν την Περιφέρεια στη 256^η θέση μεταξύ 268 περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βρίσκεται στο χαμηλότερο επίπεδο ανάπτυξης, υστερώντας του ευρωπαϊκού μ.ο. σε κάθε παράμετρο που συνεκτιμά το δείκτη: τις κύριες οικονομικές συνθήκες, την αποτελεσματικότητα του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, και την καινοτομία.

Με δεδομένες τις επιπτώσεις παρελθόντων πολιτικών επιλογών για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, την επίδραση της δεκαετίας της οικονομικής κρίσης, και την ευρεία απόσταση από τον ευρωπαϊκό μ.ο. περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, ο ιδιωτικός τομέας της περιοχής επιδιώκει αφενός να σταθεροποιήσει τις δραστηριότητές του και να δημιουργήσει θετικές μελλοντικές προοπτικές, και αφετέρου να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις της 4^{ης} βιομηχανικής επανάστασης. Στην προσπάθεια αυτή βρίσκεται αντιμέτωπος με:

1. Ανεπαρκή φορολογικά ή/και άλλα κίνητρα για την αναστροφή της τρέχουσας επιχειρηματικής και βιομηχανικής περιθωριοποίησης της Περιφέρειας. Επιβάλλεται μεταξύ άλλων άμεση τροποποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου με πρόβλεψη κεφαλαιακής ενίσχυσης αντί των αφορολογήτων αποθεματικών. Η άρση του πόθεν έσχες για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην επενδυτική κινητοποίηση στην περιοχή.
2. Περιορισμένη ρευστότητα και πρόσβαση σε χρηματοδότηση, που εντείνεται από την αδυναμία του ελληνικού Δημοσίου να ανταπεξέλθει εγκαίρως στις οικονομικές υποχρεώσεις του απέναντι στον ιδιωτικό τομέα (επιστροφές φόρων, κλπ), αλλά και από το εκτεταμένο λαθρεμπόριο και τον αθέμιτο ανταγωνισμό από επιχειρήσεις με έδρα τις όμορες χώρες.
3. Ανεπάρκεια των δικτύων υποδομών (μεταφορές, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες), που εντείνουν την απομόνωση της Περιφέρειας από την υπόλοιπη Επικράτεια και τις αγορές της Βαλκανικής.
4. Σημαντικές ενδοπεριφερειακές διαφορές ως προς την ποιότητα των υποδομών, τις δυνατότητες των οργανωμένων υποδοχέων, τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού, και τις επιδόσεις εξωστρέφειας.

Οι έκτακτες συνθήκες που δημιουργήθηκαν στην οικονομία λόγω του COVID19 έχουν εντείνει τις συνέπειες των παραπάνω, αναστέλλοντας τη λειτουργία του 11,7% των επιχειρήσεων της περιφέρειας και την απασχόληση του 26,6% των εργαζομένων. Αναδεικνύουν με τρόπο επιτακτικό – πλέον - προβλήματα σχετικά με:

- Τον επενδυτικό σχεδιασμό σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο
- Την ικανότητα επενδυτικής κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα σε περιβάλλον περιορισμένης πρόσβασης σε ρευστότητα, αθέμιτου ανταγωνισμού και ασυνεπούς δημόσιας διοίκησης
- Την ανάγκη επιδίωξης και υποστήριξης ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών επιχειρηματικών συνεργειών
- Τη στήριξη της περιφερειακής εξωστρέφειας
- Την αναστροφή του περιφερειακού brain-drain με την παράλληλη καλλιέργεια δεξιοτήτων που είναι συναφείς με την παραγωγική δυναμική της περιφέρειας
- Την ενσωμάτωση σημαντικών επιπέδων τεχνογνωσίας και καινοτομίας στην παραγωγή της βιομηχανίας και μεταποίησης, για την καλύτερη προσαρμογή της στις προκλήσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού και τις επιταγές της κυκλικής οικονομίας
- Την ολοκλήρωση των έργων υποδομών που θα συνδέσουν την περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης με τα εθνικά και διεθνή δίκτυα μεταφορών, ενέργειας, και τηλεπικοινωνιών

Υπό αυτό το πρίσμα, οι πόροι και τα εργαλεία που τέθηκαν στη διάθεσή μας για την αντιμετώπιση της κρίσης του COVID19 οφείλουν να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση διαχρονικών προβλημάτων του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, αλλά με τη μέγιστη δυνατή περιφερειακή στόχευση. Δεδομένων και των κατά καιρούς γεωπολιτικών εντάσεων που

επηρεάζουν την περιοχή, η οικονομική θωράκιση της Περιφέρειας αποτελεί θεμέλιο πολιτικής και κοινωνικής ασφάλειας.

Είναι αναγκαίο ο νέος Περιφερειακός Χάρτης Ενισχύσεων να συνεκτιμά όλα τα παραπάνω, ώστε η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης να συνδράμει με τη δυναμική της στην επιτάχυνση των ρυθμών ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, μειώνοντας, παράλληλα, την απόσταση που τη χωρίζει από την υπόλοιπη Επικράτεια και τις Ευρωπαϊκές περιφέρειες.

Α. ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 1: Επενδυτικός σχεδιασμός

Οι αναπτυξιακές δράσεις εθνικής εμβέλειας έχουν διαχρονικά αποδειχθεί αναποτελεσματικές για τα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης, πράγμα που επιβεβαιώνεται και από τις επιπτώσεις της δεκαετίας της κρίσης 2008-2017 στην περιοχή.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων

1. επικαιροποίηση και επανασχεδιασμός του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων, που έχει συνταχθεί με κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα προ κρίσης. Υπό τις τρέχουσες συνθήκες, ο Χάρτης οξύνει τις Περιφερειακές οικονομικές στρεβλώσεις, καθώς προτεραιοποιεί τη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων (55% μέγιστη ενίσχυση) έναντι των μεσαίων (ενίσχυση ως 45%) και των μεγάλων (ενίσχυση ως 35%), στη λογική του small first αντί του scale up. Η προσέγγιση αυτή έχει παράγει δυσανάλογα μικρά αποτελέσματα για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης σε σχέση με τους πόρους που έχουν διατεθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Παρά το γεγονός ότι, από τη δεκαετία του 1980 μέχρι σήμερα, έχουν εισρεύσει στην Περιφέρεια κονδύλια της τάξης των €967,5εκ μέσω των αναπτυξιακών νόμων (Ν. 1262/1982, Ν.1892/1990, Ν.2601/1998, Ν. 3299/2004), οι πόροι αυτοί δημιούργησαν λιγότερες από 29.000 νέες θέσεις εργασίας αθροιστικά, κατευθυνόμενοι κυρίως για την κάλυψη δαπανών – και όχι επενδύσεων – από μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Ενδεικτικά, ο μέσος αριθμός εγκεκριμένων νέων θέσεων εργασίας ανά επένδυση με τον Ν. 1262/1982 ήταν 11,2, και με τον Ν.3299/2004 μόλις 3,1 (!). Συνεπώς, αντί του μεγέθους της επιχείρησης ως κριτηρίου για το βαθμό ενίσχυσης, είναι σκόπιμη η συνεκτίμηση παραγόντων όπως η παραγωγή προστιθέμενης αξίας, η δημιουργία θέσεων εργασίας, και η εξωστρέφεια.
2. Αξιοποίηση των διαθέσιμων χρηματοδοτικών Ευρωπαϊκών εργαλείων και διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών (EBRD, EIB, IFC, κα) για την ανάπτυξη συμπληρωματικών δράσεων στις πολιτικές εθνικής εμβέλειας, που θα εξειδικεύουν, ποσοτικοποιούν και υποστηρίζουν την πορεία σύγκλισης των ελληνικών περιφερειών – και δη της Αν. Μακεδονίας και Θράκης - με την Ε.Ε.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Εσωτερικών

3. Αναβάθμιση των δυνατοτήτων της περιφερειακής διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα, με έμφαση α) στην γρήγορη και αποτελεσματική διαχείριση διαθέσιμων εθνικών και Ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων, β) στην τόνωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και γ) στην αναπτυξιακή σύγκλιση σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 2: Επενδυτική κινητοποίηση

Στην Αν. Μακεδονία και Θράκη σημειώνεται περιορισμένη επενδυτική κινητοποίηση, με λίγες επιχειρήσεις να υλοποιούν μεγάλες επενδύσεις, και χαμηλό ποσοστό δαπανών για τη διεύρυνση της παραγωγής. Το 2018, 48,3% των επιχειρήσεων δήλωσε μηδενικές δαπάνες για επενδύσεις, ενώ μόλις το 11,2% των επιχειρηματικών δαπανών προορίζεται για τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητάς τους και την παραγωγή νέων προϊόντων.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων:

4. Πρόσβαση ΜμΕ σε μη παραδοσιακά χρηματοδοτικά εργαλεία προσαρμοσμένα σε εστιασμένες ανάγκες χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων εισαγωγής καινοτομίας

για παραγωγή νέων βελτιωμένων προϊόντων, δημιουργία spin—off, εισαγωγή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας κλπ.

5. Επιβράβευση μέσω επιδοτήσεων/φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων που εφαρμόζουν πράσινη πολιτική και κυκλική οικονομία στην Περιφέρεια, στοχεύοντας στην προσέλκυση καινοτόμων επενδύσεων.
6. Επιβράβευση μέσω επιδοτήσεων/φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων που υιοθετούν σύγχρονες οργανωτικές δομές.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Περιβάλλοντος & Ενέργειας

7. Θεσμοθέτηση κινήτρων για την κατασκευή νέων παραγωγικών μονάδων, φιλικότερων προς το περιβάλλον, με τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας

8. Εξυγίανση υφιστάμενων οργανωμένων υποδοχέων και άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων. Η αναδιοργάνωση αυτή θα βελτιώσει την ποιότητα πρόσβασης των επιχειρήσεων σε υποδομές και υπηρεσίες, θα συμβάλει στη δημιουργία clusters, και μπορεί να διευκολύνει ουσιαστικά τη μετάβαση προς την 4^η βιομηχανική επανάσταση.

B. ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 3: Αθέμιτος ανταγωνισμός

Εκτός από τις πιέσεις της οικονομικής κρίσης, οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας & Θράκης καλούνται να ανταγωνιστούν τη διείσδυση φθηνών ή και λαθραίων προϊόντων, το χαμηλό φορολογικό καθεστώς, το έμμεσα επιδοτούμενο κόστος παραγωγής, και τις διαφορετικές τελωνειακές συνθήκες που επικρατούν στις όμορες χώρες.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων:

9. Εκσυγχρονισμός των εργαλείων ελέγχου των συντοριακών και τελωνειακών ροών, εντατικοποίηση των σχετικών ελέγχων, και άμεση συνεργασία με τους τοπικούς επαγγελματίες για τον εντοπισμό της δράσης δικτύων παραεμπορίου και διακίνησης λαθραίων προϊόντων. Πολλαπλασιασμός τακτικών και έκτακτων δειγματοληπτικών ελέγχων φορτίων που κινούνται επί του οδικού δικτύου της περιφέρειας, και ειδικότερα στους νομούς Έβρου και Ροδόπης.
10. Ειδικό καθεστώς – απαλλαγή από Φ.Π.Α. ή τελών εισαγωγής συγκεκριμένων πρώτων υλικών, χρησιμοποιούμενα είτε σε έρευνα είτε σε παραγωγή.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 4: Ποιότητα διοίκησης

Η βιομηχανία και μεταποίηση της περιοχής είναι επιπλέον αντιμέτωπες με την αδυναμία του ελληνικού Δημοσίου να ανταπεξέλθει στις οικονομικές και διοικητικές υποχρεώσεις του έγκαιρα και αποτελεσματικά.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων:

11. Ρύθμιση τραπεζικών δανείων που έχουν δοθεί κατά το παρελθόν με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου. Η αδυναμία του ελληνικού Δημοσίου να ανταπεξέλθει στις προ κρίσης υποχρεώσεις αυτής της μορφής έχει οδηγήσει σε πτωχεύσεις, με πάνω από 600 επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης να αντιμετωπίζουν το συγκεκριμένο πρόβλημα.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Οικονομικών και Εργασίας:

12. Απόδοση μέσω εναλλακτικών ισοδύναμων ή συμψηφισμού των οφειλών του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας. Για παράδειγμα, η αναστολή καταβολής των οφειλών του Δημοσίου υπό το καθεστώς επιδότησης κόστους εργασίας κατά 12% επηρέασε δραστικά τη λειτουργία των τοπικών μονάδων παραγωγής την τελευταία δεκαετία, οδηγώντας πολλές στο κλείσιμο ή τη μεταφορά τους εκτός Ελλάδος.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών

13. Αναβάθμιση των υπηρεσιών των δημόσιων φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης, με έμφαση στην ψηφιοποίηση, όπως και τη σταθερή και συνεπή διαχείριση ειδικών επενδυτικών και αναπτυξιακών πόρων. Υπό τις παρούσες συνθήκες, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ως παράγοντας για την παραμονή μιας επιχείρησης στην Περιφέρεια κρίνεται κάτω του μέσου εθνικού όρου. Ενδεικτικά παραδείγματα δημόσιων υπηρεσιών που αποτιμώνται θετικά σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για την ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας: στήριξη επιχειρηματικών σχεδίων για την εισαγωγή τεχνολογικής καινοτομίας (off the shelf) σε υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις, υποστήριξη και καθοδήγηση επιχειρήσεων (στρατηγική πληροφόρηση, καινοτομική και τεχνολογική επιχειρηματικότητα), παρεμβάσεις ενίσχυσης εξωστρέφειας.

Γ. ΤΟΝΩΣΗ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 5: Επιχειρηματικές συνεργασίες

Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης έχουν την 3^η χειρότερη επίδοση μεταξύ των 13 περιφερειών της Επικράτειας ως προς τις επιχειρηματικές και συνεργατικές σχέσεις που συνάπτουν. Αυτό, μεταξύ άλλων, περιορίζει τις ευκαιρίες βελτίωσης ποιότητας προϊόντων, ενσωμάτωσης καινοτομιών, και πρόσβασης σε τεχνογνωσία.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων

14. Υποστήριξη μέσω ενισχύσεων, φοροαπαλλαγών ή fast-track εγκρίσεων ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών συνεργατικών σχημάτων με δυναμικό καινοτομίας και εξωστρέφειας σε όλο το μήκος της αλυσίδας αξίας.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών, και Περιβάλλοντος & Ενέργειας

15. Αναβάθμιση δικτύων υποδομών ώστε να διευκολύνεται και σε πρακτικό επίπεδο η ενδοπεριφερειακή και διαπεριφερειακή διασύνδεση επιχειρήσεων, των παραγωγικών διαδικασιών τους και των απασχολούμενων σε αυτές, με έμφαση στα δίκτυα τηλεπικοινωνιών και μεταφορών.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας

16. Διευκόλυνση κατάρτισης και απασχόλησης στελεχών στο πλαίσιο ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών συνεργατικών σχημάτων μέσω απλοποιημένων διαδικασιών.

Δ. ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 6: Συστηματική ανάδειξη περιφερειακής εξωστρέφειας

Διαχρονικά, το 5,6% των εξαγωγών της χώρας προέρχεται από την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας & Θράκης, παρά την κομβική γεωγραφική της θέση. Ενδεικτικά, το μερίδιο της Θράκης στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών ανήλθε το 2018 σε μόλις 1,1%. Οι εξαγωγικές επιδόσεις των περιφερειακών ενοτήτων δεν είναι ομοιογενείς, και υπάρχουν χαρακτηριστικές ενδοπεριφερειακές διαφορές. Ενδεικτικά, η Περιφερειακή Ενότητα Ξάνθης με εξαγωγές €200,7εκατ. είχε το 2018 κατά 82,3% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Ροδόπης, και κατά 159,6% περισσότερες εξαγωγές από την Περιφερειακή Ενότητα Έβρου.

Πίνακας: Εξαγωγικές επιδόσεις Περιφερειακών Ενοτήτων Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, 2014-2018 (εκ. €)

(ποσά σε εκατ. €)	2018	2017	2016	2015	2014	Διαφορά 18/17	ΕΤ 18/17	ΜΕΤ 18/14
Θράκη	388,2	408,4	383,6	364,1	380,8	-20,3	-5,0%	0,5%
Ξάνθη	200,7	219,4	196,2	172,8	169,7	-18,7	-8,5%	4,3%
Ροδόπη	110,1	108,5	105,4	121,8	114,6	1,6	1,5%	-1,0%
Έβρος	77,3	80,5	82,0	69,5	96,4	-3,2	-4,0%	-5,4%

Πηγή: ΣΕΒΕ

Αν και παρατηρείται αυξητική τάση στις περιφερειακές εξαγωγές, χρειάζεται διαρκής στήριξη ώστε να βελτιωθούν τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους: το 28,5% των πωλήσεων της περιφέρειας είναι στη διεθνή αγορά, όμως μόνο 9% των επιχειρήσεων συμμετέχει σε διεθνείς αλυσίδες αξίες (δεύτερο χαμηλότερο στην Επικράτεια).

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Εξωτερικών και Ανάπτυξης & Επενδύσεων

17. Διασύνδεση των περιφερειακών δομών υποστήριξης εξωστρέφειας με εμπειρότερες εθνικές δομές. Διευκόλυνση πρόσβασης ΜμΕ σε ποιοτική υποστήριξη μέσα από τη στενότερη συνεργασία περιφερειακών και κεντρικών υπηρεσιών, με στόχο την αύξηση της συμμετοχής περιφερειακών επιχειρήσεων σε δράσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό (πχ εξαγωγικές πιστώσεις ΟΑΕΠ, δράσεις Enterprise Greece, επιχειρηματικές αποστολές φορέων εγνωσμένου κύρους, κλπ)
18. Μεγαλύτερη στήριξη συμμετοχής εξαγωγικών επιχειρήσεων σε επιχειρηματικές αποστολές, διεθνείς εκθέσεις και δράσεις του Enterprise Greece ή συλλογικών συνδέσμων εγνωσμένου κύρους, με στόχο τη διαφοροποίηση των εξαγωγικών προορισμών: τα 2/3 των περιφερειακών εξαγωγών κατευθύνονται σε μόλις 10 χώρες, οι μισές εκ των οποίων έχουν σημαντικά χαμηλότερο εισόδημα από ότι η Ελλάδα.

Ε. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 7: Εκροές ανθρώπινου δυναμικού, καλλιέργεια δεξιοτήτων

Η Περιφέρεια χαρακτηρίζεται από διαρροή καταρτισμένου προσωπικού, που οφείλεται κυρίως στην έλλειψη αντίστοιχου επιπέδου θέσεων εργασίας, και δευτερευόντως στη μειωμένη ερευνητική ανταγωνιστικότητα των ακαδημαϊκών και ερευνητικών υποδομών της περιφέρειας που δε δημιουργεί επαρκείς ευκαιρίες σταδιοδρομίας. Ένα σημαντικό ποσοστό νέων δεν ολοκληρώνει την υποχρεωτική εκπαίδευση, δημιουργώντας μια δεξαμενή ανθρώπινων πόρων με αντικειμενικά μικρές δυνατότητες να αξιοποιηθεί στο μέλλον. Είναι απαραίτητη η επανεκτίμηση των προτεραιοτήτων και στόχων των αναπτυξιακών πρωτοβουλιών της Πολιτείας ως προς τη δημιουργία νέων και σταθερών θέσεων εργασίας στην Περιφέρεια. Ήδη, το 62,5% των επιχειρήσεων πραγματοποιεί προγράμματα εξειδίκευσης ή και ενίσχυσης

δεξιοτήτων, καθώς λίγο περισσότερο από το ¼ διαθέτει εργαζομένους με δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση των ευκαιριών που δίνουν οι ψηφιακές τεχνολογίες-λύσεις.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Εργασίας και Παιδείας & Θρησκευμάτων:

19. Ειδικό περιφερειακό πρόγραμμα με σκοπό την επιστροφή και προσέλκυση στελεχών και επιστημόνων υψηλών προσόντων (brain gain).
20. Παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη συνεργειών ανάμεσα στην τοπική επιχειρηματική κοινότητα και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Περιφέρειας, πέραν του τουριστικού κλάδου (πχ προγράμματα δεύτερης ευκαιρίας και στόχευση προγραμμάτων δια βίου μάθησης).

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων

21. Προγράμματα κατάρτισης σε επαγγελματικές δεξιότητες σχετικές με τη βιομηχανική και μεταποιητική δυναμική της περιοχής, και διασύνδεσή τους με τον πρωτογενή τομέα.
22. Επαγγελματικός προσανατολισμός με κατεύθυνση Διεθνούς Εξαγωγικού Εμπορίου, Ξένων Γλωσσών, Διεθνών Τελωνειακών Θεμάτων.
23. Δημιουργία τεχνικών λυκείων στην ευρύτερη περιοχή με ειδικότητα εργάτη παραγωγής, συσκευασίας, αποθηκάρου κτλ.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων

24. Πρωτοβουλίες για τη στήριξη του κλάδου οικοδομών, ώστε να αντιμετωπιστεί η έλλειψη σε υποδομές στέγασης. Τα κίνητρα που παρέχονται σε εταιρικό επίπεδο (πχ επιδότηση ενοικίου) για την προσέλκυση στελεχών με δεξιότητες δεν αρκούν, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμες και κατάλληλες οικίες για τη στέγασή τους. Ενδεχόμενα θα μπορούσαν να εξεταστούν:
 - Έκπτωση δαπανών στέγασης στελεχών που καταβάλει τοπικά η εκάστοτε εταιρεία χωρίς να θεωρούνται παροχή σε είδος.
 - Δημιουργία ανοικτών δημόσιων δεδομένων και εφαρμογών έξυπνων πόλεων, ώστε να στηρίξουν την ανάπτυξη ολοκληρωμένων λύσεων για την ποιότητα ζωής
25. Εισαγωγή της υπερέκπτωσης δαπανών για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας Εξειδικευμένου Επιστημονικού Προσωπικού Έρευνας και Ανάπτυξης. Υπερέκπτωση του κόστους μισθοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης νέου προσωπικού πλήρους απασχόλησης που προσλαμβάνεται από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας κατά 150%. Άμεση εξόφληση οφειλόμενων βάσει του άρθρου 59 παρ. 2 του Ν. 2324/1995, όπως ισχύει.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας

26. Στοχευμένη προσφορά γνώσης από προγράμματα κατάρτισης ΟΑΕΔ

ΣΤ. ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ, 4η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 8: Ενσωμάτωση καινοτομίας

Παρά τις αξιόλογες επιδόσεις έρευνας και ανάπτυξης από την περιφερειακή κοινότητα γνώσης, λιγότερες από το 25% των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης έχουν εισάγει καινοτομίες που αφορούν την παραγωγή, ενώ το 50% δεν συνεργάζεται

με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα. Οι διαθέσιμες περιφερειακές ψηφιακές ικανότητες παραμένουν κάτω του εθνικού μ.ο.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων

27. Συστηματοποίηση και εντατικοποίηση του διαλόγου μεταξύ των συμμετεχόντων στο περιφερειακό σύστημα καινοτομίας (Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας-Θράκης, κεντρική κυβέρνηση, αποκεντρωμένες δομές κεντρικής κυβέρνησης, ιδιωτικός τομέας, ακαδημαϊκή/ερευνητική κοινότητα) για τη βελτίωση συνάφειας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης γνώσης, με έμφαση στην εφαρμοσμένη έρευνα
28. Κίνητρα Ευρεσιτεχνίας για αφορολόγητο αποθεματικό (Φ.Ν. 4172/2013, άρθρο71Α).
- Είναι απαραίτητη η επίσπευση των διαδικασιών έγκρισης για την δυνατότητα χρήσης του καθεστώτος 71Α από τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ). Η κατάθεση του φακέλου γίνεται στο τέλος κάθε έτους και είναι απαραίτητο να έχει λάβει η Εταιρεία τις αποφάσεις έγκρισης από το Υπουργείο Ανάπτυξης πριν από την κατάθεση της φορολογικής δήλωσης που είναι στις 30/06 του επόμενου έτους.
 - Συζήτηση νέου φορολογικού πλαισίου κινήτρων χρησιμοποίησης του αφορολόγητου αποθεματικού κατά την διανομή ή κεφαλαιοποίηση του αποθεματικού αυτού αφού με την υφιστάμενη φορολογική νομοθεσία η χρησιμοποίηση του αποθεματικού φορολογείται με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή νομικών προσώπων (24%).
29. Υπερέκπτωση δαπανών Έρευνας και Ανάπτυξης. Η αύξηση του ποσοστού από 30% σε 100% το καθιστά αντίστοιχο με το κίνητρο που δίνεται στις πρώτες σε κατάταξη χώρες της ΕΕ για δαπάνες Έρευνας και Ανάπτυξης, απαιτούνται, όμως, επιπλέον βήματα:
- Επιτάχυνση των ελέγχων δαπανών τεχνολογίας και R&D για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, οι οποίοι «τρέχουν» με καθυστέρηση τριετίας (!) αντί του προβλεπόμενου δμήνου.
 - Χειρισμός αποσβέσεων ερευνητικού εξοπλισμού συγχρηματοδοτούμενων έργων.
30. Επέκταση του καθεστώτος αναστολής καταβολής ΦΠΑ ΚΥΑ Π. 2869/87 σε μηχανολογικό εξοπλισμό και κτιριακές δομές έρευνας και ανάπτυξης. Στο πλαίσιο εφαρμογής του υφιστάμενου καθεστώτος αναστολής καταβολής ΦΠΑ σε μηχανολογικό εξοπλισμό που αφορά την παραγωγική διαδικασία προτείνουμε την επέκταση του συγκεκριμένου καθεστώτος και στον μηχανολογικό εξοπλισμό και τις κτιριακές δομές που αφορούν την έρευνα και ανάπτυξη.
31. Υιοθέτηση ευνοϊκών νομοθετικών διατάξεων που αφορούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Απλοποίηση και εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας σε θέματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας με τις ευνοϊκότερες εν ισχύ διατάξεις άλλων Ευρωπαϊκών χωρών , όπως η κατάργηση του άρθρου 17 παρ. 6 Ν. 1733/1987, άλλως τουλάχιστον η τροποποίησή του σύμφωνα με τη γραμματική διατύπωση του άρθρου 34 παρ. 1, 2 και 3 της Συμφωνίας TRIPs, των περιπτώσεων (α) και (β) της παρ. 1 του εν λόγω άρθρου εφαρμοστέων σωρευτικώς, κατά την εκδοχή που φαίνεται να προκρίνει η εν λόγω Συμφωνία και ακολουθούν ήδη η Ιταλία και η Γαλλία.
32. Παροχή κουπονιών καινοτομίας για την ανάδειξη της ζήτησης για αυτήν

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Εσωτερικών

33. Πολλαπλασιασμός δράσεων ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του παραγωγικού ιστού για ευκαιρίες από την εφαρμογή τεχνολογικής και μη τεχνολογικής καινοτομίας σε παραδοσιακούς για την περιοχή κλάδους (πρωτογενής τομέας, τουρισμός), ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις διάχυσης της καινοτομίας και ενίσχυσης της ζήτησης για αυτήν. Ενδεικτικά:

- Ανάπτυξη μικρής κλίμακας επιδεικτικών έργων σε συνδυασμό με έντονες προωθητικές ενέργειες.
- Δημιουργία ενιαίου περιφερειακού μηχανισμού υποστήριξης μεταφοράς τεχνολογίας ως σημείο αναφοράς των επιχειρήσεων για τη διαθέσιμη γνώση, τα ώριμα ερευνητικά αποτελέσματα, την παροχή υπηρεσιών και την πρόσβαση σε ερευνητικές ή εργαστηριακές υποδομές.
- Ενεργητική μεταφορά τεχνολογίας με βάση τις ανάγκες των μεγαλύτερων επιχειρήσεων της Περιφέρειας στους αναδυόμενους κλάδους και στον πυρήνα εξειδίκευσης της Περιφέρειας

34. Αναβάθμιση της θεσμικής ικανότητας του Περιφερειακού συστήματος καινοτομίας να αναγνωρίζει έγκαιρα ευκαιρίες σε επίπεδο τεχνολογίας και αγορών, όπως και να σχεδιάζει και να εφαρμόζει συνεκτική περιφερειακή στρατηγική και δράσεις.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων

35. Προσέλκυση ταλαντούχων φοιτητών, ερευνητών και διδασκόντων στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης, με την υποστήριξη ανάπτυξης δικτύων επιστημονικής και ερευνητικής αριστείας, μέσα από υποτροφίες, επώνυμες έδρες, διαθεματικά και δι-ιδρυματικά εργαστήρια, κ.α.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Παιδείας & Θρησκευμάτων

36. Διευκόλυνση κοινής χρήσης ερευνητικών υποδομών ερευνητικού, ακαδημαϊκού και παραγωγικού τομέα (πχ υπολογιστικός κόμβος GRID του TEI AM-Θ)

37. Διευκόλυνση και απλοποίηση αξιοποίησης αναπτυξιακών εργαλείων ως προς τις επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (μεταφορά τεχνολογίας, πιλοτικά έργα, εισόδημα ΑΕΙ/ΤΕΙ/ΙΕΚ από συμβάσεις εκχώρησης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ανά έτος, κα)

Z: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 9: Υψηλό κόστος πρόσβασης στα εθνικά δίκτυα

Παρά τον κομβικό της ρόλο για τα Ευρασιατικά δίκτυα μεταφορών και ενέργειας (πχ Παν-ευρωπαϊκοί άξονες οδικών και σιδηροδρομικών μεταφορών IV και IX, Ευρωπαϊκός άξονας Θεσσαλονίκης-Κων/πολης), η συνδεσιμότητα της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης είναι προβληματική. Η ολοκλήρωση των έργων υποδομών που θα επέτρεπαν την απρόσκοπτη ενεργειακή και μεταφορική σύνδεσή της με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της Επικράτειας, τη Βαλκανική ενδοχώρα και τη Μαύρη Θάλασσα, καθυστερεί σημαντικά. Οι συνθήκες αυτές επιβαρύνουν τα μεταφορικά και ενεργειακά κόστη των βιομηχανικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων στην Περιφέρεια. Επιπλέον, οι περιορισμένες δυνατότητες των τηλεπικοινωνιακών υποδομών τους στερούν τη δυνατότητα αξιοποίησης των εργαλείων της Βιομηχανίας 4.0 και της ψηφιακής οικονομίας στο σύνολό της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, αν και η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης στηρίζει πάνω από το 25% των ρών επί του

εθνικού οδικού δικτύου, οι σχετικοί ενταγμένοι πόροι ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι λιγότερο από €140εκ (!).

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών

38. Οδικές Μεταφορές:

- Άμεση κατασκευή κάθετων οδικών αξόνων που α) θα επιτρέψουν την πρόσβαση στις αγορές των όμορων χωρών και θα στηρίξουν την εξαγωγική δράση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, και β) θα αποτελούν παράκαμψη του Βοσπόρου. Πρόκειται για τα τμήματα Ξάνθη – Εχίνος - Ελληνο-Βουλγαρικά σύνορα, Αρδάνιο – Ορμένιο - Ελληνο-Βουλγαρικά σύνορα, Κομοτηνή - Κίρτζαλι, και τη σύνδεση ανάμεσα στις Σέρρες, τη Δράμα και την Καβάλα. Για παράδειγμα, η απαγόρευση διέλευσης φορτηγών οχημάτων στον κάθετο άξονα Κομοτηνή - Κίρτζαλι υποχρεώνει τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της περιοχής να προσεγγίζουν τις αγορές της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας - εκτός του τελωνείου του Ορμενίου - και μέσω του τελωνείου του Προμαχώνα Σερρών, κάτι που αυξάνει το μεταφορικό τους κόστος κατά περίπου 15-20% (€1 ανά επιπλέον χιλιόμετρο). Αν και η Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης στηρίζει πάνω από το 25% των ροών επί του εθνικού οδικού δικτύου, οι σχετικοί ενταγμένοι πόροι ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι λιγότερο από €140εκ.
- Αναβάθμιση των συνοριακών και τελωνειακών σταθμών της Περιφέρειας ως προς τις υποδομές, τα τεχνολογικά μέσα και τη στελέχωση, προκειμένου να ανταπεξέλθουν με επάρκεια στις αυξημένες εμπορικές και επιβατικές ροές, αλλά και στην ανάγκη καταπολέμησης του διασυνοριακού λαθρεμπορίου.
- Μείωση του κόστους χρήσης της Εγνατίας Οδού από την τοπική κοινωνία.
- Παροχή κινήτρων για εγκατάσταση εταιρειών μεταφορών και αποθήκευσης (Logistics) στο Νομό Ροδόπης και Έβρου
- Προώθησης των έργων ολοκλήρωσης του άξονα Αρδάνιο-Ορμένιο, για την ενίσχυση της εξαγωγικής δυναμικής της περιφερειακής βιομηχανίας. Το τελευταίο τμήμα (Αρδάνιο-Μάνδρα), προϋπολογισμού €40εκατ, βρίσκεται υπό κατασκευή, όμως σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις και ζητήματα απαλλοτριώσεων.

39. Σιδηροδρομικές μεταφορές:

- Προτεραιοποίηση έργων για την κίνηση ηλεκτρικών αμαξοστοιχιών επί των συρμών, καθώς πρόκειται για εμβληματικό έργο με μεγάλο οικονομικό αντίκτυπο στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης. Η απουσία ηλεκτροκίνησης σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια του δικτύου αυξάνουν περαιτέρω την οικονομική περιθωριοποίηση της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης. Ενδεικτικά, το κόστος σιδηροδρομικής μεταφοράς ενός τόνου φορτίου χύδην από την Αλεξανδρούπολη στη Θεσσαλονίκη ανέρχεται στα €11, αγγίζοντας το αντίστοιχο κόστος μεταφοράς από τη Βουδαπέστη στη Θεσσαλονίκη (€16).
- Επιτάχυνση των έργων για την ολοκλήρωση της Σιδηροδρομικής Εγνατίας (ηλεκτροδότηση και διπλή γραμμή), και ειδικότερα της αναβάθμισης του τμήματος του σιδηροδρομικού δικτύου Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο-σύνορα με Βουλγαρία (RI-Infra 6). Το τμήμα αυτό εξυπηρετεί τη σιδηροδρομική σύνδεση του λιμένα Αλεξανδρούπολης με τα λιμάνια Μπουργκάς, Βάρνα και Ρούσε στη Βουλγαρία, και Κονσταντζα στη Ρουμανία (Πανευρωπαϊκός Σιδηροδρομικός Άξονας IX) και η ολοκλήρωση των διαδικασιών θα συμβάλλει καθοριστικά στην παράκαμψη του Βοσπόρου. Κάτι τέτοιο θα επιτρέψει αφενός την απρόσκοπτη πρόσβαση των εξαγωγέων της περιοχής στις αγορές της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας (και της Κεντρικής Ασίας), και αφετέρου θα αναδείξει τη σημασία της Περιφέρειας ως κόμβου των Ευρασιατικών δικτύων.

- Εδώ και πολλούς μήνες οι επιβατικοί συρμοί φτάνουν μόνο μέχρι την Αλεξανδρούπολη, όπου γίνεται μετεπιβίβαση σε λεωφορεία για το υπόλοιπο του ταξιδιού. Κατά περιόδους, μάλιστα, οι συρμοί σταματούν στη Δράμα (!)
- Επιτάχυνση κατασκευής νέας σιδηροδρομικής σύνδεσης του εμπορικού λιμένα Καβάλας «Φίλιππος Β'» με το κύριο σιδηροδρομικό δίκτυο (RI-Infra 8)
- Ηλεκτροδότηση και σηματοδότηση της σ/δ σύνδεσης Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο (εκτιμάται στα 160εκκατ): 180χλμ συμβατικής σ/δ γραμμής χαμηλών ταχυτήτων (αν και πρόσφατα συντηρημένη). Αυτό θα αναβαθμίσει τη σύνδεση Ορμενίου με το διευρωπαϊκό άξονα Orient East-Med Corridor, ενώ ταυτόχρονα το έργο βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τη δυνατότητα του ΟΛΑ να προσελκύσει διεθνή φορτία, και να αξιοποιήσει την προβλήτα ΣΕΜΠΟ (έχει συνδεθεί με το δίκτυο από τον Ιούλιο του 2015, αλλά ξεκίνησε να λειτουργεί πιλοτικά μόλις τον Ιούλιο 2020).

40. Αεροπορικές μεταφορές:

- Επέκταση και εκσυγχρονισμός των αερολιμένων Καβάλας (Χρυσούπολη) και Αλεξανδρούπολης, με άξονες την αύξηση μεταφορών εμπορευμάτων (cargo) και την προσέλκυση περισσότερων αεροπορικών εταιρειών χαμηλού κόστους. Η σύνδεση του αερολιμένα Καβάλας με την Ανατολική Σιδηροδρομική Εγνατία – όταν αυτή ολοκληρωθεί – και του αερολιμένα Αλεξανδρούπολης με την αναβαθμισμένη σιδηροδρομική γραμμή Αλεξανδρούπολη-Ορμένιο, θα επιτρέψει την ανάπτυξη cargo terminals.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών και Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής

41. Θαλάσσιες μεταφορές:

- Αναβάθμιση των ακτοπλοϊκών συνδέσεων λιμένων της Περιφέρειας Αν. Μακεδονίας και Θράκης με τις υπόλοιπες Ελληνικές περιφέρειες, και τις χώρες της Μαύρης Θάλασσας. Υπό τις παρούσες συνθήκες, υπάρχει θαλάσσια σύνδεση του λιμανιού της Αλεξανδρούπολης μόνο με τη Σαμοθράκη και τη Λήμνο, αλλά όχι με τον Πειραιά. Ενδεικτικά, η κίνηση εξωτερικού στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης ως προς τις φορτώσεις μειώθηκε κατά 30.2% μεταξύ 2014-2018 (η συνολική εμπορευματική κίνηση μειώθηκε κατά 45.7%). Η αποστολή εμπορευμάτων από τη Θράκη στη Λήμνο μέχρι και τον Ιούνιο του 2020 προϋπέθετε την οδική μεταφορά τους στο λιμάνι του Πειραιά (!), από όπου γινόταν η φόρτωσή τους προς το νησί.
- Επιτάχυνση των απαραίτητων έργων υποδομής για τη στήριξη δυνατοτήτων συνδυασμένων μεταφορών από τους λιμένες της Περιφέρειας, και κινητοποίηση του ΤΑΙΠΕΔ για την παραχώρηση χρήσης του συνόλου ή μέρους τους σε port operators σύμφωνα με τα προβλεπόμενα χρονοδιαγράμματα (πχ πώληση πλειοψηφικού πακέτου μετοχών ΟΛΑ εντός Ιουλίου 2020). Ειδικότερα, επιτάχυνση διαδικασιών για την αξιοποίηση του ΟΛΑ ως διατροπικού κόμβου της εφοδιαστικής αλυσίδας, με στόχο τη στήριξη της εξωστρέφειας της περιφερειακής βιομηχανίας και μεταποίησης. Ενδεικτικά έργα:
 - i. Επίσπευση της επίλυσης της εκκρεμότητας απαλλοτριώσεων σε εκτάσεις που έχουν δεσμευθεί για τους σκοπούς του ΟΛΑ, που θα επιτρέψει ενέργειες για την προσωρινή αποθήκευση αργοκίνητων προϊόντων όπως σιτηρά, ξυλεία, κατεψυγμένα τρόφιμα, δομικά υλικά κλπ με σκοπό τη μεταφόρτωσή τους σε feeder vessels ή shuttle trains, με προορισμό τα κύρια καταναλωτικά κέντρα της χώρας. Τήρηση σχετικών χρονοδιαγραμμάτων για την έκδοση των απαραίτητων κυβερνητικών πράξεων.

- ii. Επίσπευση υλοποίησης της διασύνδεσης ΟΛΑ-Εγνατίας με την κατασκευή της νέας Περιφερειακής Οδού Αλεξανδρούπολης, και τήρηση χρονοδιαγραμμάτων. Το έργο εκτιμάται στα €60εκ, είναι μελετητικά ώριμο από το 2014, έχει εξασφαλισμένη χρηματοδότηση €32εκατ., και τον Ιούνιο 2020 ανατέθηκε σε τεχνικό σύμβολο η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης. Η σύνδεση περιλαμβάνεται στο master plan του ΟΛΑ (γέφυρα Μάϊστρου). Η ανάπτυξη του ΟΛΑ ως κόμβου εφοδιαστικής αλυσίδας χωρίς την περιφερειακή οδό θα έπληττε σοβαρά το αστικό δίκτυο και την ποιότητα ζωής στην πόλη.
- iii. Αντιμετώπιση οδικών ελλείψεων εντός του λιμένα και στις πύλες εισόδου-εξόδου (στάθμευση, φορτο-εκφόρτωση και μετακίνηση των φορτηγών), και έμφαση στην ανάπτυξη υποδομών για την κάλυψη των απαιτήσεων του Κώδικα Ασφαλείας Λιμένων ISPS

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υποδομών & Μεταφορών, και Εσωτερικών

42. Ενέργεια:

- Επιτάχυνση της επέκτασης του δικτύου φυσικού αερίου στην Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης, με προτεραιότητα στις βιομηχανικές και μεταποιητικές επιχειρήσεις. Σχετικά έργα: Διαδριατικός αγωγός TAP, Διασυνδεδημένος Αγωγός Ελλάδας - Βουλγαρίας IGB (Κομοτηνή - Στάρα Ζαγόρα), Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου Αλεξανδρούπολης (προβλέπεται νέος πλωτός σταθμός παραλαβής, αποθήκευσης και αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου, και σύστημα υποθαλάσσιου και χερσαίου αγωγού 24χλμ).
- Άμεση συνεκτίμηση των Περιφερειακών ενεργειακών αναγκών εκτός αστικού ιστού, και ενίσχυση του αποκεντρωμένου σχεδιασμού και υλοποίησης των σχετικών έργων.

Προτάσεις Κοινής Αρμοδιότητας Υπουργείων Υποδομών & Μεταφορών, και Ψηφιακής Διακυβέρνησης

43. Τηλεπικοινωνίες:

- Επιτάχυνση προσπάθειών για την επάρκεια και αναβάθμιση της ευρυζωνικότητας στην Περιφέρεια, ώστε να καταστεί εφικτή η αξιοποίηση των εργαλείων της ψηφιακής οικονομίας. Υπό τις παρούσες συνθήκες, οι ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο κινούνται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ η ευρυζωνική κάλυψη είναι ασταθής και γεωγραφικά ασυνεχής. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε περιοχές του νομού Έβρου δεν υπάρχει πρόσβαση σε Ελληνικά δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

Προτάσεις Αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας

44. Επαναπροσδιορισμός των βιομηχανικών πάρκων και οργανωμένων υποδοχέων. Υπάρχουν διάσπαρτες συγκεντρώσεις μεταποίησης εκτός οργανωμένων ΒΙΠΕ σε όλους τους νομούς, με επιχειρήσεις (κυρίως μικρού τζίρου, με εξαίρεση τη βιομηχανία μαρμάρων στη Δράμα), που όμως βρίσκονται πολύ κοντά και κατά μήκος της Εγνατίας Οδού.

45. Προτεραιοποίηση δράσεων για τη μείωση του κόστους ενέργειας στη βιομηχανία και μεταποίηση, που επιβαρύνει οριζόντια τις Ελληνικές επιχειρήσεις κατά 30% σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μ.ο.

- Απλοποίηση και σταθεροποίηση πλαισίου συμμετοχής στην αγορά ΑΠΕ (παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, πώληση, διασύνδεση, διάθεση ενέργειας από σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ) και προτεραιοποίηση πρωτοβουλιών λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των εξυπηρετούμενων μεταποιητικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων βιομηχανιών

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Δικτύων και Περιφερειακής Πολιτικής

T: 211 500 6120

E: industrial@sev.org.gr

ΣΕΒΕ σύνδεσμος εξαγωγέων

T: 2310 535333

E: info@seve.gr